

Amerikanerne er reanster, har det gjelder Spania og vil helst av alt, at Franco skal få vilkår for å slutte seg til A-pakten. Mens dette etter hvert modnes, kan Washington opplyse, at Franco har tilbudt å sende tropper til Vesteuropas forsvar under forutsetning av at Spania blir forsynt med amerikanske våpen.

Da USA's ambassadør, Stanton Griffis, i begynnelsen av mars kom til Madrid, begynte han å sondere dette spørsmål i det spanske utenriksministerium, og har fått følgende svar: Hvis USA sender militære forsyninger til Spania, vil Spania være villig til å bidra til Vesteuropas forsvar også ved å sende tropper utenfor den pyrenæiske halvøy, hvis det ønskes. — Og så får man se, hvorledes det utvikler seg.

Dette var godt sagt

Vi som har sittet i de politiske fangeleire under-skriver det

FRA NANSENSKOLENS SAMMENKOMSTER på Lillehammer bringer Morgenpostens medarbeider, Stene Dehlin, noen betraktninger. Vi siterer: «Jeg kan forstå den kjente foreleser som sa: «Fangene på Botsfengslet og Nansenskolen elever er de jeg helst taler for». Kanskje er det fordi fangene og den type ungdom som søker til et humanistisk akademi som Nanseskolen har dette felles: De hungrer og tørster etter samkjensle og rikt sosialt liv, samtidig som de føler en sterk trang til å gå gjennom stengte dører, til å overvinne de ting som hindrer et fritt utsyn. —

Dette er godt sagt, og vi, som har sittet i de politiske fangeleirer kan underskrive det. Det skulle jo likesom være en slags sosial forsorg i fangeleirene, men den kom som regel tilkort, da det var så ymse med de forutsetninger disse fengselsfunksjonærer var i besittelse av. Hvis ikke fangene innen sin egen midte hadde hatt åndsrike og åndrike menn ville det ha sett svart ut, men de var for hånden og for dem, som ikke var blitt helt sløve eller stengte seg inne i sin egen egoisme, var det mangen berikende stund sammen med dem, som ikke lot seg stenge inne og som bevarte sitt frie utsyn tross pigg-trådd og sjikaner. De skal ikke glemmes, for de ga av sitt hemmelige fond og glemte seg selv for å hjelpe de andre. —

Oppreising for Knut Hamsun

AVISENE BRAKTE NYLIG en melding om den store ære som ble vist Knut Hamsun fra amerikansk hold, ved hans utnevning til Knight of Mark Twain. Hamsun var den første nordmann som er vist en slik ære.

Hva vil mon Barbra Ring i Nationen si til dette? Da Knut Hamsun den 4. august i forfjor rundet sine 90 år, prestere den flåsete B. R. med å skrive, at det ble Hamsuns tragedie, at han levde 10 år for lenge (!). Det virket forstemmende på atskillige norske landsbygde kvinner og menn at bondeorganet tillot noe slikt på trykk om forfatteren av Markens Grøda. For i betraktning av Barbra Rings alder, bør det nesten være henne tilgitt at hun «forsnakk» seg på trykk ved nevnte anledning. Hadde hun bare tenkt seg bedre om, hadde hun nok aldri skrevet dette. For hvis Hamsun skulle ha dødd for 10 år siden, så ville jo våre nidkjære jøssinger gått glipp av anledningen til å utføre sin ærefulle bedrift med å mentalundersøke Norges store dikter og Nobelprisvinner. ..

Nationen har benyttet Barbra Ring til litteratur-anmelder i etterkrigs-årene. Som sådan har hun gjort seg bemerket med å utøse sin galde over NS og tyskerne. Selv når en skulle tro at innholdet i enkelte bøker hun anmeldte lå på et plan som vanskelig kunne by noen rimelig anledning til utgyldelse av NS-hat, forsømte nok fru en seg sjelden med å komme med sine eselspark. Det var tydelig, at her sto man overfor et menneske som i særlig grad var utstyrt med de forherdelsens briller som kun gjen gir to farger: svart — hvitt. Vel tok jo aldri vi som skulle rammes fruens galde så høytidelig. Det var jo bare så artig å få det servert gjennom Nationens spalter, — det organ som sammen med Drammens Tidende før 1940 var mest opptatt med å framstille Mussolinis Italia og Hitlers Tyskland som sosiale mønsterstater.

Den samme Nationen var forresten påpasselig med å gjengi fra bladet «Fjell-Ljom» en hyldest-artikkel til Barbra Ring i anledning hennes 80 årsdag ifjor sommer, av ingen ringere enn Johan Falkberget, som bl. a. skrev, at Barbra Rings litterære produksjon var «frodig og rik som heggeblomster ved St. Hans-tider!» Det er jo forståelig at diktere som søker ære av hverandre, tar seg selv litt høytidelig ved slike jubileer. Noe måtte jo Barbra Ring ha også, — ikke minst for de «heggeblomster» hun gjennom Nationen har strødd ut til oss utstøtte. Falkberget selv ble jo æresgavebelønnet. Og selv den for-

men er et trekk i selve menneskenaturen. Der finnes nært intet i hele den vide verden som vi mennesker kan bli 100 pst. enige om: «sviket skyldes en lang rekke faktorer. Men hva som er forkastelig er den fordømmelse av annerledes tenkende, som i eks. typen jøssing er en så utpreget eksponent for. Det er ikke tvilsomt at hadde ikke jøssingen vært belemret med dette ytterst slette karaktertrekk, så hadde vi heller ikke hatt redsel oppgjøret etter krigen.

Derfor er det velgjørende å treffe på en jøssingstype som Hr. Lange. Han innrømmer riktig nok at han i de par første hetsdager fulgte mobben men at han så kom til besinnelse — hva han selvsakt ikke skal lastes for, uansett om vi er aldri så uenig i hans politiske anskuelser.

Det er etter min mening uvesentlig om jøssingen er mer eller mindre Englandstilbeder, bare han lærer å forstå at dette ikke er ensbetydende med å være Vårherre sely. Det er et dypt svelt mellom Hr. Lange og denne foraktelige fariseertype. Dessuten er det bare sunt med meningsutveksling mellom parterne, vel og merke hvis den kan skje på en verdig og anstendig måte. Dette viser ikke minst de to så glimrende innlegg som NS manns i nr. 9 og M. Ø. i nr. 10

Ærbødigst
Arne P. Boberg.

HEMMEGIG FORSKNING

Under denne tittel skriver Leiv Kreyberg i «Folkehæren» bl. a.:

«Under et besøk i USA 1947 da jeg ved et militært etablissement fikk anledning til å sette meg inn i visse biologiske virkninger av atombomben, var det enkelte protokoller jeg ikke fikk tillatelse til å se, og institusjonens sjef ga uttrykk for, som sin oppfatning, at de «restricted» dokumenter i realiteten ikke inneholdt noen hemmeligheter. På spørsmål om hvorfor de var hemmelige under slike omstendigheter var svaret det at frigivelsen av hendene på ikke sakkyndige militære autoriteter, som for sikkerhets skyld satte hemmelighetsstempel heller en gang for meget enn en gang for lite, nærmest for å beskytte seg selv for mistanke om å tilhøre en eller annen upålitelig gruppe.»

aktede Knut Hamsun som levde 90 år for lenge, er nå blitt belønnet med den eksklusive amerikanske utnevningen til RIDDER AV MARK TWAIN. — —

Pan.

nye guder. Religionen forfølges fortsatt hensynsløst i Jugoslavia, og regimet er et klart diktatur med bare omkring 1/3 av befolkningen — hovedsakelig i byene — bak seg. Domstolen står under regjeringens kontroll, politivesenet er det samme som i Sovjet-Russland, og hele det økonomiske liv ledes etter rent kommunistiske prinsipper. Diskusjonen om Titos virkelige politikk er som to negrer, som springer etter hverandre i en nattsvart tunel og slås med skyggene. Vesteuropas holdning bygges på den forutsetning at Tito virkelig står i opposisjon mot Stalin og at man derfor må gjøre alt for å hjelpe ham, for blir Stalin først herre over Jugoslavia, blir situasjonen i Italia farlig. Men det verste er at ingen kan være apsolutt sikker på at denne pasjonerte beundrer av Lenin ikke i realiteten spiller under dekke med Stalin.

Denne hypotese har ikke vært fremme i diskusjonen. Men det er betegnende, at de mange som i sin blinde propaganda ser rødt, når det er tale om Francos åpne kamp mot kommunismen, ser med overbærende blidhet på Tito som en idealist, som må tas under armene. Er det ikke slik også hos oss?

Svar til oberst-løytnant

F. F. Andersen

Jeg vil først sitere notisen fra «Dagsposten» i samme nr. som ditt innlegg: Vesttyske militære eksperter har framholdt overfor representanter for vestmaktene at det ligger store psykologiske hindringer i veien for rekruttering av tyskere til forsvaret i Vesten.

Dette gjelder tyskere som ikke er blitt kastet i fengsel for sin innsats skyld dømt som forrædere, eller blitt drept, spyttet på og forfulgt i den utvæpning som vi frontkjempere og NS-folk har og fremdeles blir utsatt for. Du skriver at folk som har fått forholdsvis små dommer, og vel skal være blitt pent behandlet ofte viser seg å være svært aggressive. Jeg mener at disse vel også kan se uretten, og enhver får få lov og skrive og si hva man vil om den saken. Jo mindre forseelsen er etter disse provisoriske anordningene, dess mere ergerlig må jo forfølgelsen være. Det har jo vært litt av en menneskejakt.

Du skriver at du har snakket med flere krigsveteraner og at de fleste er av samme oppfatning som deg. Jeg forstår ikke hva slags veteraner du har snakket med. Du skriver litt om dem sjøl, og det var interessant. De har i denne «rettsstaten» fått påstand om dødsstraff, fikk livsvarig,

om den urett som er øvet mot dem som reddet stumpe under okkupasjonen for det hele folk. Hvis A-partiets justisminister har lest den lektyre, som er utkommet siden 1945 om «rettssviket», så må han ha bøffelhud, som ikke ser til å få ende på galskapen.

Skulle noen straffes for okkupasjonen så kunne man vanskelig komme forbi NYGARDSVOLDS regjering og «KRETSEN». Men «jernetpet» som skiller mellom oss og justisministeren må gjenombøres, så det kan bli levedyktig forhold her i landet for de politisk forfulgte. Men fremforalt må vi ha samme lov for Loke som for Thor. Det har vi ikke hatt i Norge siden 7. mai 1945. La oss få RETTSSTATEN tilbake! Det er det vi først og fremst forlanger!
TOLA.

og at de i gjenopptakelsessaken ble frifunnet. Det er ikke alle som er så heldig og jeg forstår ikke at De som veteran kunne greie det. Jeg får også skrive litt om meg sjøl. 17 år gammel lå jeg ved fronten. Jeg var 16 år da jeg meldte meg. Mine foreldre var begge NS, så det falt seg kanskje naturlig at jeg ble frontkjemper.

I retten ble jeg ikke frifunnet, men selvfølgelig dømt til 3 år og 1 mnd. fordi jeg burde ha forstått «ditten og datten».

Hva jeg siden er blitt utsatt for på arbeidsplasser o.l. kan være uskrrevet. Kanskje fordi jeg ikke kunne holde munn om det jeg mente var urettferdig. Uten at man kan si at jeg er aggressiv.

Jeg har ihvertfall ikke tenger noen mindre trang til å kjempe for dette folk eller vesten. Jeg står ikke moralsk rustet, og har ikke noe med det De skriver om å sitte i furtekroken å bli landssviker ved neste korsvei. Man kan vel forresten heller ikke få blitt noe som man allerede er. Ihvertfall står det tydelig i mine domspremisser.

Ja, jeg skriver ikke dette for å skade noen av mine kamarater, men fordi jeg vet at de fleste veteraner mener som De skriver: «At nå kan de andre ha det så godt.» Det ligger som sagt store psykologiske hindringer i veien, noe som vel de fleste vil forstå. Det er nok ikke nok bare å oppheve rettighetstapet.

Krigsveteran.
(historisk riktig)

«8. MAI»
Postgiro: 81827

I DEN SCHLESWIG-HOLSTEINSKE landdag forbereder nå representanter for tre partier et lovframlegg som tar sikte på å avslutte denazifisering. Forhandlingene pågår for tiden for lukkede dører og loven skal hindre misbruk av aktstykker fra denazifisering til politiske formål. Det medfører straff å være i besittelse av denazifiseringsaktstykker. Også i Bremen er det fremkommet krav om at alle aktstykker fra denazifisering skal ødelegges. (Der Spiegel, nr. 9/51)

DEN TIDLIGERE TYSKE

øverstkommanderende i Belgia, general Alexander von Falkenhausen er av en belgisk militærdømstol dømt til 12 års tukthus. Den 73 årige general har vært holdt fengslet siden kapitulasjonen, først i England som krigsfange, senere i Dachau og i 1947 utlevert til Belgia. Dommen er vedtatt og det kan ventes at han bli løslatt i den nærmeste framtid, for etter belgisk rett kan fanger som har sonet mer enn en tredjedel av straffen som varetektsfange, løslates. (Ill. Berl. Z., nr. 12/51).

I EN INNSTILLING

fra Stortingets protokollkomite framgår det at det var dissens i regjeringen ved benådningen av en del tyske krigsforbrytere. I statsråd den 16. juni i fjor ble 5 tyske og en østerriks statsborger benådet slik at de kunne løslates på prøve så snart de kunne sendes tilbake til sine hjemland. Statsrådene Brofoss, Hauge og Ulrik Olsen fant ikke ilstrekkelig grunn til å tilrå benådning og var i mot. (Dagbladet, 3.4.51).

ALLE ROMERSK-KATOLSKE

troende er av Vatikanet blitt forbudt å lese Marx's bok «Das Kapital». Som kjent står ikke «Das Kapital» på index. Katolikker som må lese boken på grunn av sitt virke, må ha kirkens spesielle tillatelse. (Der Spiegel, nr. 9/51).

ETTER AT DEN AUSTRALSKE

høyesterett har erklært at forbudet mot det kommunistiske parti er grunnlovsstridig, er både under- og overhuset i det australske parlament blitt oppløst og nyvalg utskrevet. (Die Zeit, nr. 12/51).

U.S.A.

planlegger nå å oppsette sitt 3. prøvelfelt for atombomben, nemlig på Aleutene, øygruppen som strekker seg 1280 km. vestover fra Alaska mot Sibir. Hovedårsaken for valget av dette sted er å kunne prøve bomben under slike værforhold som ansees sannsynlig ved et eventuelt atombombangrep på Russland. (Daily Mail 29.3.51).